

Üledékek

Az északnyugati részt jellemzően törmelék uralja. A délkeleti bejáratnál talaj is látható a kisebb sziklák között. A végpontnál agyagot is találtak.

Morfológia és fejlődéstörténet

A barlang egyike a tipikusan horizontális, freatikus járatoknak, amelyek maradványbarlangok és az egész karszterületen megfigyelhetők. A szabályosan kerek szelvényű járatok leginkább a rétegződési vetőt követik. A barlang helyzetéből adódóan az F5 barlanggal elképzelhető, hogy kapcsolatban van. Máskülönben, 1770 m magasságban nem található máshol freatikus eredetű járat. A következő magasan fekvő freatikus járatok 1790 m magasságban találhatók.

Történet

R. Wenger 1977. július 7-én mérte fel a barlangot. T. Bitterli és M. Gasser 1994. július 23-án újravizsgálta a barlangot és feltárta a két bejárat között elhelyezkedő járatokat.

Fordította: Dr. Tompa Károly

Fordítást lektorálta: Egri Csaba, Dr. Szunyogh Gábor és Vremir Mátyás

Günter Stummer*

A STÁJERORSZÁGI KRAUS-BARLANG

A Hieflau melletti, 767 m hosszú Kraus-barlang igazi világ- és európai szintű látványosság. Egyrészt ásványkiválásai, gipszkristályai miatt (Európában kevés ilyen kiválású barlang ismert), másrészt keletkezése okán. Ez a barlang, eltérően a karsztbarlangoktól, az Alpok egyetlen olyan barlangja, mely kénsav oldó hatására keletkezett.

A barlangot felfedezőjéről, Franz Kraus kormánytanácsosról (1834–1897) nevezték el, aki egyik megalapítója volt Bécsben a világ első barlangtani egyesületének (1879), és az első német nyelvű barlangtani szakkönyv szerzője (1894). A barlangot 1881-ben tárta fel egy mesterséges bejáratú táróval. Eredetileg a barlang csak az ún. „Annerlbauernloch”-on keresztül, felülről leereszkedve volt elérhető (a barlang elülső szakaszában ez a természetes lejárati és falétrája még látható).

Franz Kraus megvásárolta a barlangot és 1882-ben egyik első idegenforgalmi barlangként megnyitotta. Már 1883-ban bevezette a villanyvilágítást, s ezzel ez

Kraus 1894-ben megjelent "Barlangtan" c. könyvének reprint kiadása

volt az első villanyvilágítással ellátott barlang a világon. Erről a műszaki teljesítményről sajnos ma már csak néhány szigetelő tanúskodik a barlang mennyezetén. A második világháború után a vezetések leálltak és csak 1963-ban indította meg újra Gams Önkéntes Tűzoltósága. A barlang ma Gams község tulajdonában van, és a GeoLine, a térség geológiai látványosságait felfűző hálózat egyik nevezetessége.

A barlang keletkezése a ma 93 m-rel mélyebben fakadó kénes forrással függ össze. A kénsavas oldás bonyolult folyamata során gipsz keletkezett, amelynek vastag lerakódásai a barlang Fő-csarnokában megcsodálhatók. A barlang fejlődésében a kénnek ma már nincs szerepe. A barlang vizei tisztán szén-savtartalmú vizek, mint más karsztbarlangokban, és hatalmas cseppköveket hoztak létre, melyek korát 36 000–52 000 évre becsülik.

A barlang 616 m tszf. magasságban nyíló bejárati táróján át természetes barlangjáratba érünk, melyben az egymásba ölelkező mennyezeti üstök, cseppkő- és mészkiválások és kezdeti gipszlerakódások tűnnek fel. Ez a barlangrész egy 6 méteres lépcsővel – egy hatalmas cseppkőfüggöny mellett – az 55 m hosszú és átlag 10 m széles Fő-csarnokba torkollik. A csarnokon körülvezető úton megcsodálhatók a hatalmas, csillogó gipszlerakódások és a cseppkőalakzatok. Két kisebb oldalág, a Wilczek-járat és az Elysium a Császár-szalonnal teszik teljessé a kb. egy órás vezetést.

A barlang állatvilága is figyelmet érdemel, bár többnyire láthatatlan. Télen barlangi szöcskék népesítik be, amikkel Franz Kraus már a felfedezéskor találkozott, a bejárati térségben és a barlang víztócsáiban egy 1 mm nagyságú rákocska él, amit 1934-ben a világon elsőként itt találtak meg és a szép „Speleocyclops cerberus” nevet kapta.

* Günter Stummer kormánytanácsos (Bécsi Természettudományi Múzeum Barlangtani Osztálya)
Fordította: Fleck Nóra.

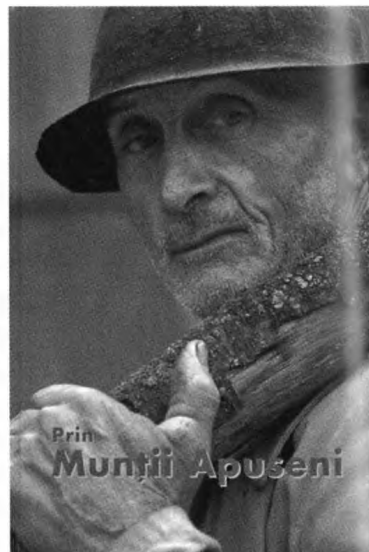

A SPELEOLÓGUS KÖNYVESPOLCA

PRIN MUNȚII APUSENI – AZ ERDÉLYI-SZIGETHEGY- SÉGBEN

A föld felett és a föld alatt
Kiadta: CAPDD Bihor 2009.

A 240 oldalas, A/4 formátumú, kitűnő minőségű album Cristian Lascu által írt román, angol, német, magyar és francia nyelvű bevezetése (nyelvenként 5–9 oldal) bemutatja a hegység felszíni és felszín alatti értékeit. Ezt követően 33 fekete-fehér archív (zömmel a 20. század első feléből való, köztük 7 barlangi) felvétel eleveníti fel a múltat, majd a szép színes felvételekre átváltva 72 kép mutatja be a hegység természeti szépségeit, állat- és növényvilágát, lakóit és életüket, majd 66, zömmel egész vagy 2 oldalas képen a hegység gazdag barlangvilágának legszebb formáiban, képződményeiben gyönyörködhetünk. A kitűnő felvételeket 18 fotográfus anyagából válogatták.

H. T.